

Saksframlegg

BRANNVERN I SYKEHJEM, OMSORGSBOLIGER OG BOLIGSTIFTELSEN FOR TRYGDEBOLIGER

Arkivsaksnr.: 05/33408

Forslag til vedtak:

1. Formanskapet tar rådmannens rapport om status for arbeidet med brannvern i sykehjem, omsorgsboliger og boligstiftelsen for trygdeboliger til orientering.
2. Formannskapet vedtar følgende målsetting og tiltak for å ivareta det branforebyggende arbeidet i helse og velferdstjenesten:

Mål: Personer som oppholder seg i sykehjem, omsorgsboliger og trygdeboliger skal være trygg på at boligene tilfredsstiller gjeldende brannforskrifter.

Tiltak:

- A. Interne og eksterne rutiner-/instrukser skal være skriftlig og tilgjengelig for bruker og eier av bygg i forhold til § 2 i Lov om brannvern.
 - B. Bruker av brannobjektet skal opptre slik at brann ikke kan oppstå og at sikringstiltak virker som forutsatt.
 - C. Helse og velferdstjenesten har internkontrollrutiner som hindrer brann.
 - D. Alle ansatte i helse og velferdstjenesten har tilstrekkelig opplæring for å forebygge og mestre en eventuell brannsituasjon.
 - E. Kommunens trygghetspatrulje og annet hjelpepersonell alarmeres umiddelbart ved branntilløp i Trondheim kommune for å sikre hjelpetrengende personer rask assistanse ved evakuering.
 - F. Alle brukere med trygghetsalarm tilbys montering av automatisk røykvarsler.
 - G. Hjemmeboende brukere som har behov for assistanse ved evakuering tilbys montering av soveromsoblat.
3. Brukerne betaler 54 kr per måned for å få montert automatisk brannvarsler.

Bakgrunn

I møte 24.04.04, sak 0150/04 gjorde formannskapet følgende vedtak:

1. Formannskapet tar saken om brannvern i sykehjem, omsorgsboliger/bofellesskap, Boligstiftelsen for Trygdeboliger og pleietrengende i eget hjem til orientering.
2. Formannskapet ber rådmannen vurdere merking av soveromsoblater på alle kommunale bygg hvor dette er formålstjenlig.
3. Etter en gjennomgang av brannvernet i sykehjem, omsorgsboliger og boligstiftelsen for trygdeboliger, ser formannskapet behov for en oppfølging og forbedring av brannsikkerheten for de pleie- og omsorgstrengende som har behov for assistanse under rømming, men som i dag ikke har automatisk krav på fast nattevakt. Rådmannen bes komme tilbake med vurderinger og forslag til forbedringer som ifølge rådmannen har et "omfattende hjelpebehov" i en rømningssituasjon.
4. Formannskapet ber rådmannen om å få tilbakemelding ved slutten av året om utredede tiltak ved sykehjemmene faktisk er gjennomført.

Innledning

I denne saken orienteres formannskapet om status i arbeidet med brannsikkerheten i sykehjem, omsorgsboliger og Boligstiftelsen for trygdeboliger. I tillegg foreslås målsetting for helse og velferdstjenesten innenfor det brannforebyggende arbeidet og konkrete tiltak for å nå målsettingen og sikre rask hjelp til pleie- og omsorgstrengende ved brann: automatisk røykvarsler hos trygghetsalarmbrukere og nye varslingsrutiner mellom Hjelp24, Trygghetspatruljen og Brannvesenet.

Status i arbeidet

Kommunale sykehjem

I samsvar med de branntekniske analyser som er gjennomført for kommunale sykehjem, er nå kjente mangler utbedret. Det gjenstår noe arbeid ved Olavsgården og Lade alle 80 , men arbeidet som skal gjøres er nå utsendt på anbud og det forventes at utbedringene er gjennomført innen utgangen av 2005. Persaunet sykehjem er delvis solgt, men i bygningene som kommunen selv skal benytte frem til 2010 vil nødvendige brannsikringstiltak bli fullført primo 2006. Til sammen blir det utført branntekniske utbedringer i de kommunale sykehjemmene for ca.30 mill.i løpet av 2005.

Private eiere av sykehjem og omsorgsboliger med kommunal driftsavtale

Branntekniske vurderinger av sykehjem og omsorgsboliger som driftes av private og eller offentlige stiftelser er gjennomført av Trondheim Eiendom etter bestilling fra rådmannen. Rapportene er utarbeidet og overlevert til eierne. Rapportene inneholder anmerkninger som f.eks: å opprette nødvendige brannskiller, tetting av dører, brannslukkingsutstyr og lignende. Kostnadene er beregnet samlet til ca.1,5-2,0 mill som må utbedres og finansieres av eierne.

Boligstiftelsen for trygdeboliger

Alle eiendommene, med unntak av Persauneveien 54, som eies av den kommunale boligstiftelsen er oppgradert i samsvar med brannteknisk rapport. Persauneveien 54 vil bli vurdert om den er egnet som bolig for yngre fysisk funksjonshemmede, da bygningen bl.a mangler fellesareal for brukerne. Sintef har fått i oppdrag å vurdere en fremtidig bruk av bygningen. Det er gjennomført branntiltak for 5 mill i 2005. Framtidig bruk av Boligstiftelsens bygningsmasse er under vurdering med hensyn til hvilke målgrupper

Trondheim kommune

boligene egner seg til.

Omsorgsboliger og bofellesskap

Trondheim kommune disponerer 141 omsorgsboliger i forskjellige borettslag, alle i relativt nye bygninger. Nyere omsorgsboliger er bygd i samsvar med kravene i Forskriftene til Plan- og bygningsloven §7-22 og er klassifisert i risikoklasse 6, den høyeste.

Trondheim brann- og redningsvesen må rette eventuelle pålegg om å få fram brannteknisk status til borettslagenes styre.

For omsorgsboliger og bofellesskap Trondheim kommune selv eier og hvor det ytes heldøgns omsorgstjenester, er arbeidet med å registrere brannteknisk status i gang. Dette arbeidet skal være avsluttet ultimo 2005. Dette omfatter boliger med fast personell. Hvilke ressurser som kreves for å utbedre eventuelle branntekniske mangler i kommunale omsorgsboliger og bofellesskap må en komme tilbake til.

Brannvernkoordinatorer

Helse og velferdstjenesten har opprettet 3 årsverk for brannkoordinatorer som bistår enhetsledere med å organisere og gjennomføre lovpålagte brannvernkurs for alle som arbeider i helse og velferdstjenesten. Slike kurs og øvelser omfatter opplæring i brannteori og brannårsaker, branninstruks, intern organisering og slukkemidlers virkemåte, evakuering og beredskapsrutiner, samt gjennomgang av bygningens branntekniske tiltak. Personalet er opplært til å "se etter brannfeller", forslå utbedringer eller installering av teknisk utstyr som for eksempel: "komfyrvakt" som kobler ut komfyren etter en viss tid.

Brannkoordinatorene bistår enheten ved gjennomføring av offentlig tilsyn og utarbeidelse og oppdatering av brannperm og beredskapsperm samt all nødvendig dokumentasjon tilknyttet lovpålagte brannvernpplikter. De bistår også med innmelding av feil og mangler som oppstår på brannteknisk utstyr. Brannvernkoordinatorene deltar også sammen med brannvesenets personell under planlegging av nye sykehjem/helsebygg.

Automatisk brannvarsling

Det er mange hjemmeboende hjelpetrengende brukere som ikke er i stand til å forlate leiligheten ved branntilløp. Dersom disse brukerne skal sikres rask evakuering i en brannsituasjon bør varsling om branntilløpet skje automatisk, da mange heller ikke selv er i stand til å melde fra. For å bedre tryggheten for pleietrengende eldre som har montert trygghetsalarm, vil jeg foreslå at kommunen tilbyr montering av automatisk brannvarsler. Brannvarsleren knyttes direkte til brukerens trygghetsalarm og ved utløsning av brannvarsler går alarmeringen direkte til Hjelp 24 – mottakssentral for samtlige trygghetsalarmeringer. Det er utarbeidet rutiner mellom Hjelp24, Trygghetspatruljen og Brannvesenet for å håndtere brannalarmer fra slike automatiske røykvarslere.

Ansatte i mottakssentralen vil først vurdere om det er falsk alarm, f.eks teknisk feil og lignende ved å snakke med brukeren via trygghetsalarmen(to-veis høytalende kommunikasjon). Dersom det er et reelt branntilløp varsler Hjelp 24 umiddelbart Brannvesenet og deretter Trygghetspatruljen og den aktuelle Hjemmetjenestesen. Rådmannen foreslår at brukeren betaler en egenandel på kr.54 per måned for å få installert denne, inklusiv batteriskift en gang per år. Dersom kommunen skal tilby alle brukere med trygghetsalarm gratis røykvarsler vil dette koste årlig ca.2,0 mill kroner.

Trygghetspatruljen har utarbeidet en beredskapsplan. I denne planen er det beskrevet hvordan alle helse og velferdsenheter kan tilkalle denne i en krisesituasjon, for eksempel ved brann. Helsepersonell vil dermed være hurtig tilstede for å hjelpe til med evakuering. Trygghetspatruljen har 3 personer på vakt hver dag-og

Trondheim kommune

ettermiddag og 14 personer på natt, som kan bistå hjelpetrengende i slike krisesituasjoner.

Soveromsoblater

Brannvesenet i Trondheim har vurdert nytten av merking med soveromsoblater og mener at merking av soverom på sykehjem ikke er nødvendig, da de fleste rommene har soverom mot yttervegg. I tillegg er det alltid tilstedeværende personell i sykehjem som vil ta i mot brannvesenet og vise hvor det er oppstått brann. Brannvesenet mener imidlertid det kan være nyttig å merke soverom hos hjemmeboende pleietrengende som ikke selv klarer å komme seg ut. Rådmannen vil derfor foreslå å tilby soveromsoblater til hjemmeboende brukere som har behov for assistanse ved evakuering.

Merking = trygghet

Ulike former for merking av hus-/leiligheter kan tolkes på ulike måter. Når husstanden velger å merke huset med "Huset har montert innbruddsalarm", er hensikten å advare potensielle innbruddstyver om at vaktpersonell vil være raskt tilstede ved innbrudd. De aller fleste brukere som har trygghetsalarm har også montert nøkkelboks ved ytterdør. En slik nøkkelboks kan synliggjøre at her bor det en hjelpetrengende person og at det vil være enkelt å gjøre innbrudd. Samtidig kan en nøkkelboks også fortelle at her bor det en person som raskt kan få hjelp fra Trygghetspatroljen/hjemmetjenesten og det kan derfor være uheldig å forsøke seg på et innbrudd. Tilsvarende argumenter vil også gjelde for merking med soveromsoblater. Rådmannen mener at hus eller leiligheter som merkes med nøkkelbokser og/eller soveromsoblat synliggjør en trygghet for brukerne, ved at kommunens ansatte vil være på jevnlig besøk og kan være tilstede på kort varsel ved behov.

Målsetting

I forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn, fastsatt av Direktoratet for brann- og elsikkerhet av 26 juni 2002, reguleres de alminnelige plikter til å forebygge brann og eksplosjon, herunder gjennomføring av brannforebyggende tiltak i et hvert brannobjekt i bruk, og kommunens brannforebyggende oppgaver. På bakgrunn av denne forskriften har Brannvesenet anbefalt rådmannen å utarbeide målsetting for det brannforebyggende arbeidet i helse og velferdstjenesten.

Tilsynsrapporter fra Trondheim brann og redningstjeneste viser avvik innenfor følgende områder bl.a i Hjemmetjenesten:

- Enheten har ikke tilgjengelig nødvendige lover og forskrifter
- Enheten mangler rutiner for egenkontroll (av f.eks.: brannalarmlegget, manuelt slokkeutstyr)
- Brannvernleder(enhetsleder) har ikke tilstrekkelig kunnskap
- Mangelfull rednings- og beredskapsplaner
- Mangelfull vurdering av rømningsrisiko
- Det er ikke fastsatt skriftlige mål for HMS og brannvernarbeidet.

Arbeidet med brannsikring er todelt: 1) Eierne av bygningene er ansvarlig for at bygningene er i forskriftsmessig stand. Trondheim Eiendom og Boligsiftelsen for trygdeboliger er ansvarlig for at de kommunale bygningene er i forskriftsmessig stand. 2) Leietaker er ansvarlig for opplæring av personalet i brannsikringsarbeid, gjennomføring av brannøvelser og riktig bruk av bygningsmessige innretninger.

For å ivareta helse og velferdstjenestens ansvar som leietaker av sykehjem, omsorgsboliger o.l., har rådmannen utarbeidet målsetting og tiltak for det brannforebyggende arbeidet. Jeg foreslår følgende mål:

Personer som oppholder seg i sykehjem, omsorgsboliger og trygdeboliger skal være trygge på at

Trondheim kommune

boligene tilfredsstiller gjeldende brannforskrifter.

Helse og velferdstjenesten skal ivareta det brannforebyggende arbeidet gjennom følgende tiltak:

- A. Interne og eksterne rutiner-/instrukser skal være skriftlig og tilgjengelig for bruker og eier av bygg i forhold til § 2 i Lov om brannvern.
- B. Bruker av brannobjektet skal opptre slik at brann ikke kan oppstå og at sikringstiltak virker som forutsatt.
- C. Helse og velferdstjenesten har internkontrollrutiner som hindrer brann.
- D. Alle ansatte i helse og velferdstjenesten har tilstrekkelig opplæring for å forebygge og mestre en eventuell brannsituasjon.
- E. Kommunens trygghetspatrolje og annet hjelpepersonell alarmeres umiddelbart ved branntilløp i Trondheim kommune for å sikre hjelpetrengende personer rask assistanse ved evakuering.
- F. Alle brukere med trygghetsalarm tilbys montering av automatisk røykvarsler.
- G. Hjemmeboende brukere som har behov for assistanse ved evakuering tilbys montering av soveromsoblat.

Rådmannen vil sammen med brannvernkoordinatorene følge opp enhetene, slik at disse tiltakene blir gjennomført.

Vurdering

Rådmannen mener at Trondheim kommune har arbeidet systematisk med å ivareta brannsikkerheten i sykehjemmene (private og kommunale), omsorgsboliger og trygdeboligene.

Tilsynsrapporter fra Trondheim brann og redningstjeneste har imidlertid vist avvik på viktige områder i det brannforebyggende arbeidet, og da særskilt i Hjemmetjenesten. Rådmannen mener at arbeidet med å definere målsetting og konkrete tiltak for helse og velferdstjenesten skal tydeliggjøre arbeidet med brannforebygging.

Rådmannen mener at alle hjemmeboende brukere som har trygghetsalarm må få tilbud om installering av automatisk røykvarsler. Ved branntilløp vil røykvarsleren alarmere direkte til Hjelp24 og denne vil iverksette rask utrykning ved branntilløp. Brukere med trygghetsalarm vil dermed kunne sikres rask hjelp ved brann. Rådmannen vil evaluere rutinen for varsling av brann mellom Hjelp 24, Trygghetspatroljen og Brannvesenet fortløpende og senest innen 1/10 2006 for å motvirke eventuelle unødvendige utrykninger. Rådmannen mener at det ikke er mulig å omdisponere budsjettmidler til dette tiltaket, og det foreslås at brukerne betaler dette selv.

Rådmannen mener også at det vil være riktig å tilby soveromsoblat til hjemmeboende brukere som har behov for assistanse ved evakuering. Brannvesenet kan derfor identifisere soverom på en raskere måte, slik at beboeren kan få hjelp med å komme seg ut fra huset. Dette gjelder spesielt om det oppstår brann på kveld-/natt.

Konklusjon

Trondheim Eiendom har fulgt opp alle branntekniske krav som er gitt av tilsynsmyndighetene ved sykehjem og trygdeboliger. En fullstendig oversikt over brannteknisk tilstand i omsorgsboliger og bofellesskap foreligger ennå ikke, og jeg har dermed heller ikke oversikt over hva det vil koste å utbedre eventuelle

Trondheim kommune

pålegg.

Rådmannen foreslår målsetting for det brannforebyggende arbeidet i helse og velferdstjenesten og konkrete tiltak for å nå målsettingen.

Det foreslås å tilby soveromsoblat til hjemmeboende brukere som har behov for assistanse ved evakuering. Det foreslås å tilby montering av automatisk røykvarsling hos trygghetsalarmbrukere, slik at de kan få rask hjelp til evakuering ved branntilløp. Samtidig foreslås det at brukerne må betale egenandel på 54 kr per måned for denne tjenesten, inklusive batteriskift en gang per år.

Rådmannen i Trondheim, 10.10.2005

Tor Åm
kommunaldirektør

Brit Hassel / Eirik Roos
Rådgivere